

**DIE VERBAND TUSSEN DIE AANWENDING VAN
SELFGEREGULEERDE LEERVAARDIGHED EN
DIE AKADEMIESE PRESTASIE VAN DIE
AFSTANDSLEERDER OP TERSIËRE VLAK**

Franciska Bothma

B.A., H.O.D, B.Ed.

**DIE VERBAND TUSSEN DIE AANWENDING VAN
SELFGEREGULEERDE LEERVAARDIGHEDE EN
DIE AKADEMIESE PRESTASIE VAN DIE
AFSTANDSLEERDER OP TERSIËRE VLAK**

Franciska Bothma

B.A., H.O.D, B.Ed.

Verhandeling voorgelê ter vervulling van die vereistes vir die graad

MAGISTER EDUCATIONIS

in Psigo-Opvoedkunde in die Fakulteit Opvoedkunde aan die
Potchefstroomse Universiteit vir Christelike Hoër Onderwys

Studieleier: Prof. J.L. de K. Monteith

POTCHEFSTROOM

2001

VERKLARING

Ek verklaar hiermee dat die analise van die verband tussen die aanwending van selfgereguleerde leervaardighede en die akademiese prestasie van die afstandslerder op tersiêre vlak my eie werk is.

Hierdie inligting word voorgelê vir die graad **MAGISTER EDUCATIONIS** aan die Potchefstroomse Universiteit vir Christelike Hoër Onderwys.

FRANCISKA BOTHMA

In liefdevolle herinnering aan my ouma, **Frannie Venter**

1917-1995

BEDANKINGS

Met opregte dank aan die volgende persone:

- *Prof. J.L. de K. Monteith*, my studieleier en geagte kollega, vir sy geduldige leiding, ondersteuning, deurlopende opbouwende kritiek (wat ek nou besef nodig was!) en noodsaaklike hulp met die statistiek. Mag ek nie die laaste student wees om baat te vind by sy insiggewende kennis rakende selfgereguleerde en afstandslere nie.
- *Dr. Lienki Viljoen en prof. Faans Steyn* van Statistiese Konsultasie Dienste, vir al hulle harde werk rakende die statistiese analise van die data.
- *Mev. Lina de Bruyn* vir haar bereidheid om op baie kort kennisgewing steeds die tegniese en taalversorging van die verhandeling te behartig.
- *Mev. M. Wiggill* vir die hulp met die kontrolering van die bibliografie.
- My geliefde Moeks, *Mechaela Scott*, vir al haar opregte belangstelling, noodsaaklike motivering, liefdevolle ondersteuning en bereidheid om altyd te help, hetsy met die akademie en die taalversorging of met die kinders! Mamma is vir my onmisbaar!
- My geliefde Pa, *Willem Scott*, vir sy volgehoue motivering om te volhard. Sonder sy leidende hand het hierdie verhandeling dalk nie die lig gesien nie.
- My vriendin, *Marian*, vir die oppas van die tweeling "in tye van nood!" Jou vriendskap is vir my kosbaar.
- Die liefde van my lewe, *George*, en my dierbare twee seuntjies *Victor* en *Julian*, vir hulle begrip en liefde ten spyte van die lang ure voor die rekenaar en 'n somtyds te kort humeur!
- Ons tweeling, *Caerie* en *Georgia*, wat dit nie nou besef nie, maar tog 'n groot motiverende faktor was in die voltooiing van hierdie verhandeling!
- In dankbaarheid teenoor my ewige genadige *Vader*, vir die geleentheid en krag om hierdie verhandeling suksesvol te voltooi.

Franciska Bothma
Potchefstroom

OPSOMMING

DIE VERBAND TUSSEN DIE AANWENDING VAN SELFGEREGULEERDE LEERVAARDIGHEDEN EN DIE AKADEMIESE PRESTASIE VAN DIE AFSTANDSLEERDER OP TERSIËRE VLAK

Die doel van hierdie studie was om te bepaal of daar 'n verband bestaan tussen die aanwending van selfgereguleerde leervaardighede deur die afstandsleerder op tersiëre vlak en sy akademiese prestasie in 'n bepaalde akademiese kursuseenheid. Om hierdie doel te bereik, is 'n literatuurstudie onderneem ten einde a) afstandsleer te definieer en omskryf, b) die aard van leer te omskryf, c) die aard van selfgereguleerde leer en die implikasies daarvan vir die afstandsleerder te omskryf en d) leerstrategieë te definieer en klassifiseer en die verband tussen selfgereguleerde leer, die gebruik van leerstrategieë en suksesvolle leer aan te dui.

Met die literatuuroorsig is bepaal dat daar 'n positiewe verband bestaan tussen selfregulering, die aanwending van leervaardighede en leerstrategieë, leersukses en akademiese prestasie: leersukses realiseer indien vooropgestelde leerdoelwitte suksesvol en sistematies, met behulp van die aanwending van toepaslike leervaardighede en leerstrategieë, bemeester word; bemeestering van die leerdoelwitte lei tot goeie akademiese prestasie. Selfgereguleerde leerders, wat hulle leer beplan, leerdoelwitte stel, hulleself motiveer en onderrig, van verskillende leerstrategieë gebruik maak om leerdoelwitte te bemeester, hulleself deurlopend monitor en tydens die leerproses selfevalueer, is in staat om gestelde leerdoelwitte suksesvol te bemeester en sodoende goeie akademiese prestasie te lewer. Verder blyk dit vanuit die literatuur dat een van die veronderstellings waarop afstandsleer steun, is dat die afstandsleerder 'n groot mate van selfregulering moet toepas om oor 'n afstand suksesvol te kan leer. Die beplanning van eie leerdoelwitte, aanwending van 'n verskeidenheid leerstrategieë om doelwitte te bemeester,

bepaling van eie leertempo, monitering van leervordering en selfevaluering van leeruitkomste is tipiese eienskappe van selfregulering wat vir goeie afstandsl eer en akademiese vordering noodsaaklik is.

Die populasie waarop die navorsing toegepas is, omvat die PU vir CHO – *Open Learning Academy*-leerders wat in die Noordwesstreek van Suid-Afrika vir die Verdere Diploma in Onderwysbestuur, module PSD 511 (Onderrig en Leer) geregistreer is. Die totale aantal leerders wat vir die drie kontaksessies in September 2000 by die sentra in die Noordwes opgedaag het en waarop die navorsing toegepas is, was 143. Daar is van drie vraelyste gebruik gemaak om persoonlike inligting sowel as inligting rakende die leerders se selfregulering in te win, naamlik 'n biografiese vraelys, die *Motivated Strategies for Learning Questionnaire* (MSLQ) en die *Self Regulated Learning Questionnaire* (SRLQ).

Die data is statisties ontleed deur middel van: a) faktoranalise, b) meervoudige regressieanalise en c) stapsgewyse regressieanalise.

Daar is bevind dat daar 'n verskil bestaan tussen die veranderlikes wat 'n bydrae lewer tot die akademiese prestasie van onderskeidelik die suksesvolle en niesuksesvolle akademiese afstandsl eerders. Suksesvolle afstandsl eerders beskik oor beter ontwikkelde selfgereguleerde leervaardighede as niesuksesvolle afstandsl eerders.

Sleutelwoorde vir indeksering: *Selfgereguleerde leer, leerstrategieë, selfdoel-treffendheid, doelwitstelling, selfmonitering, selfmotivering, doelorientasie, suksesverwagtings, metakognisie, afstandsl eer, oop leer, fleksie-leer, akademiese prestasie, suksesvolle leer, taakwaarde.*

SUMMARY

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE USE OF SELF-REGULATION AND THE ACADEMIC ACHIEVEMENT OF THE DISTANCE LEARNER ON TERTIARY LEVEL

The aim of this study was to determine whether a relationship exists between the use of self-regulation by the tertiary distance learner and his or her academic achievement in a specific academic course unit. To attain this aim, a literature study was undertaken to: a) define and describe distance learning, b) describe the nature of learning, c) describe the nature of self-regulated learning and its implications for distance learning, and d) define and classify learning strategies and indicate the relationships between self-regulated learning, the use of learning strategies, and successful learning.

Literature indicated a positive relationship between self-regulation, the use of learning strategies, learning success, and academic achievement: learning success results whenever pre-formulated learning goals are attained through the use of self-regulation and applicable learning strategies; and attainment of learning goals results in positive academic achievement. Self-regulated learners, who plan their learning, formulate learning goals, motivate themselves intrinsically, instruct themselves, apply different learning strategies to attain learning goals, continuously monitor and self-evaluate themselves during the learning process, are able to attain the formulated learning goals successfully and perform well academically. The literature review also revealed a high level of self-regulation as one of the prerequisites for performing successfully as a distance learner. Planning personal learning goals, using a variety of learning strategies to attain the goals, determining the correct personal learning tempo, monitoring learning progress, and self-

evaluating learning outcomes are typical characteristics of self-regulation necessary for effective distance learning and academic progress.

The population of the research includes the PU vir CHO – Open Learning Academy-learners registered for the Further Diploma in Educational Management, module PSD 511 (Teaching and Learning) in the North West region of South Africa. The total number of students attending the three contact sessions in September 2000 at five sentra in the North West Province, and who participated in the research, was 143. Three questionnaires were used to obtain personal information, as well as information regarding self-regulation in the learners, namely, a biographical questionnaire, the *Motivated Strategies for Learning Questionnaire* (MSLQ) and the *Self Regulated Learning Questionnaire* (SRLQ).

The data was statistically analyzed by means of: a) factor analyses, b) multiple regression analyses, and c) stepwise regression analyses.

A difference was found to exist between the variables that determine the academic achievement of successful versus unsuccessful distance learners. Successful distance learners have better developed self-regulated learning skills than unsuccessful distance learners.

Key words for indexing are: *selfregulated learning, learning-strategies, self-efficacy, goal-setting, self-monitoring, metacognition, distance learning, open learning, flexi-learning, academic achievement, successful learning.*

INHOUD

OPSOMMING	i	
SUMMARY.....	iii	
LYS VAN FIGURE	xii	
LYS VAN TABELLE	xiii	
HOOFSTUK 1: INLEIDING, PROBLEEMSTELLING, DOEL EN		
METODE VAN ONDERSOEK	1	
1.1 INLEIDING EN PROBLEEMSTELLING	1	
1.2 DOEL EN HIPOTESES VAN DIE ONDERSOEK.....	5	
1.2.1 Doel van die ondersoek.....	5	
1.2.2 Hipoteses van die ondersoek.....	5	
1.3 METODE VAN ONDERSOEK.....	6	
1.3.1 Literatuurstudie	6	
1.3.2 Empiriese ondersoek	7	
HOOFSTUK 2: LEER.....		8
2.1 INLEIDING	8	
2.2 DEFINISIES EN OMSKRYWINGS VAN DIE BEGRIP <i>LEER</i>	10	
2.2.1 Inleiding.....	10	
2.2.2 Definisies van leer	10	
2.2.3 Eienskappe van leer.....	12	
2.2.4 Veranderlikes wat leer beïnvloed	13	
2.2.4.1 Ekstrinsieke veranderlikes.....	13	

2.2.4.2	Intrinsieke veranderlikes.....	15
2.2.5	Samevatting	18
2.3	ENKELE BESKOUINGS VAN LEER EN DIE PERSPEKTIEF VAN ELK OP SELFGEREULEERDE LEER.....	18
2.3.1	Inleiding.....	18
2.3.2	Die behaviouristiese beskouing van leer.....	19
2.3.3	Die kognitiewe beskouing van leer.....	20
2.3.3.1	Die inligtingsverwerkingsproses	21
2.3.4	Verskille tussen die behaviouristiese en kognitiewe beskouings van leer	32
2.3.5	Die konstruktivistiese beskouing van leer.....	34
2.4	SAMEVATTING	38
HOOFSTUK 3: SELFGEREULEERDE LEER.....		40
3.1	INLEIDING	40
3.2	OMSKRYWING VAN DIE BEGRIP SELFGEREULEERDE LEER.....	42
3.3	EIENSKAPPE VAN DIE SELFGEREULEERDE LEERDER	46
3.4	DIE SELFREGULERINGSIKLUS.....	48
3.5	DIE SUBPROSESSE VAN DIE SELFREGULERINGSIKLUS	50
3.6	DIE HOOFKOMPONENTE VAN SELFREGULERING	52
3.7	SELFREGULERING EN DOELWITSTELLING.....	55
3.8	SELFREGULERING EN SELFDOELTREFFENDHEID	57
3.9	SELFREGULERING EN SELFMONITERING.....	58
3.10	SELFREGULERING EN MOTIVERING.....	59
3.11	SELFREGULERING EN TERUGVOER.....	62
3.12	SELFREGULERING EN METAKOGNISIE	62
3.13	AANNAMES WAAROP SELFGEREULEERDE LEER BERUS.....	63
3.13.1	Triadiese wederkerigheid	63
3.13.2	Selfdoeltreffendheid	66
3.13.3	Die drie subprosesse van selfgereuleerde leer	67

3.14	DIE DETERMINANTE VAN SELFGEREGULEERDE LEER	70
3.14.1	Persoonlike invloede	70
3.14.2	Gedragsinvloede	71
3.14.3	Omgewingsinvloede	71
3.15	OPSOMMEND	72
3.16	IMPLIKASIES VAN SELFGEREGULEERDE LEER VIR DIE AFSTANDSLEERDER	73
3.17	SAMEVATTING	77
HOOFSTUK 4: LEERSTRATEGIEË		80
4.1	INLEIDING	80
4.2	LEERSTRATEGIEË	81
4.2.1	Inleiding	81
4.2.2	Omskrywing van die begrip <i>leerstrategieë</i>	81
4.2.3	Faktore wat die keuse van leerstrategieë beïnvloed	82
4.2.3.1	Intrinsieke faktore	83
4.2.3.2	Ekstrinsieke faktore	87
4.2.3.3	Stappe vir die implementering van 'n leerstrategie	89
4.2.4	Klassifikasie van leerstrategieë	90
4.2.4.1	Kognitiewe leerstrategieë	93
4.2.4.2	Metakognitiewe strategieë	95
4.2.4.3	Bronnebestuurstrategieë	96
4.2.4.4	Affektiewe leerstrategieë	97
4.2.5	Samevatting	99
4.3	DIE ONDERRIG VAN LEERSTRATEGIEË EN DIE BEVORDE- RING VAN SELFREGULERING	100
4.3.1	Inleiding	100
4.3.2	'n Voorbeeld van 'n leerstrategie-onderrigmodel	102
4.3.3	Opsommend	104

4.4	DIE VERBAND TUSSEN SELFGEREGULEERDER LEER, DIE GEBRUIK VAN LEERSTRATEGIEË EN SUKSESVOLLE LEER ...	105
4.5	SAMEVATTING	107
HOOFSTUK 5: DIE AARD VAN AFSTANDSLEER		109
5.1	INLEIDING	109
5.2	DIE VOLWASSENELEERDER AS AFSTANDSLEERDER	110
5.3	DIE AARD VAN 'N OOPLEERSISTEEM.....	114
5.4.	DIE AARD VAN AFSTANDSLEER	116
5.4.1	Inleiding.....	116
5.4.2	Begripsomskrywing van afstandsl eer	116
5.4.3	Kenmerke van afstandsl eer	119
5.4.4	Die ontstaan en ontwikkeling van afstandsl eer	120
5.4.5	Implikasies van afstandsl eer vir die betrokke rolspelers	123
5.5	DIE VOORDELE VERBONDE AAN AFSTANDSLEER	125
5.5.1	Inleiding.....	125
5.5.2	Die voordele verbonde aan afstandsl eer.....	126
5.5.3	Die voordele van afstandsl eer vir onderwysersopleiding.....	129
5.6	AFSTANDSLEERRIGLYNE	131
5.6.1	Inleiding.....	131
5.6.2	Riglyne tot suksesvolle afstandsl eer vir die onderriginstansie.....	131
5.6.3	Riglyne tot suksesvolle afstandsl eer vir die afstandsl eerder	134
5.7	EISE WAT AFSTANDSLEER STEL	135
5.7.1	Inleiding.....	135
5.7.2	Eise aan die onderriginstansie	135
5.7.3	Eise aan die leerder	139
5.8	PROBLEME VAN EN HINDERNISSE TOT SUKSESVOLLE AFSTANDSLEER.....	141
5.8.1	Inleiding.....	141
5.8.2	Probleme ervaar deur die afstandsl eerder	142

5.8.3	Hindernisse tot suksesvolle afstandsl eer	143
5.9	AFSTANDSONDERRIG EN -LEER EN DIE TEGNOLOGIE.....	146
5.10	SAMEVATTING EN GEVOLGTREKKINGS.....	150
HOOFSTUK 6: METODE VAN ONDERSOEK		153
6.1	INLEIDING	153
6.2	DOEL EN HIPOTEESES VAN DIE EMPIRIESE ONDERSOEK	153
6.3	BESKRYWING VAN DIE STUDIEPOPULASIE.....	154
6.4	MEETINSTRUMENTE WAT IN DIE ONDERSOEK GEBRUIK IS ..	156
6.4.1	Die Biografiese vraelys.....	156
6.4.2	Die gemotiveerde leerstrategievraelys [Motivated Strategies for Learning Questionnaire (MSLQ)]	156
6.4.3	Die selfgereguleerde leervraelys [Selfregulated Learning Questionnaire (SRLQ)].....	160
6.4.4	Ander inligting.....	162
6.5	PROSEDURE VIR DIE SELEKSIE EN SAMESTELLING VAN DIE EKSPERIMENTELE VERANDERLIKES WAT IN HIERDIE ONDERSOEK GEBRUIK IS.....	162
6.6	VERANDERLIKES WAT IN DIE ANALISES GEBRUIK IS	163
6.6.1	Onafhanklike veranderlikes	163
6.6.1.1	Die biografiese veranderlikes	163
6.6.1.2	Die eksperimentele veranderlikes	164
6.6.2	Afhanklike veranderlike	165
6.7	BESPREKING VAN DIE VERANDERLIKES SOOS IN HIERDIE STUDIE GEBRUIK.....	165
6.7.1	Eksperimentele veranderlikes	165
6.7.2	Afhanklike veranderlike	169
6.8	EKSPERIMENTELE ONTWERP EN STATISTIESE TEGNIEKE ...	169
6.8.1	Eksperimentele ontwerp.....	169
6.8.2	Statistiese tegnieke wat in die ondersoek gebruik is	169

6.9	PROSEDURE.....	171
6.10	SAMEVATTING	172
HOOFSTUK 7: RESULTATE VAN DIE EMPIRIESE ONDERSOEK		173
7.1	INLEIDING	173
7.2	DIE VERSKILLE TUSSEN BEPAALDE BIOGRAFIESE VERAN- DERLIKES VAN SUKSESVOLLE EN NIESUKSESVOLLE AFSTANDSLEERDERS.....	174
7.2.1	Persoonlike inligting van die twee groepe afstandslereers.....	177
7.2.2	Leerverwante inligting van die twee groepe afstandslereers.....	179
7.3	RESULTATE VAN DIE KORRELASIEONDERSOEK.....	181
7.4	DIE OPVOEDKUNDIGE BETEKENISVOLHEID VAN DIE VERSKILLE IN EKSPERIMENTELE VERANDERLIKES TUSSEN DIE SUKSESVOLLE EN DIE NIESUKSESVOLLE AKADEMIESE PRESTASIEGROEPE.....	185
7.5	RESULTATE VAN DIE REGRESSIEANALISES	188
7.5.1	Die invloed van die eksperimentele veranderlikes op akademiese prestasie.....	188
7.5.2	Resultate van die regressieanalise met betrekking tot die suksevolle afstandslereers	190
7.5.3	Resultate van die regressieanalises met betrekking tot die niesuksevolle afstandslereers	193
7.5.4	Veranderlikes wat 'n bydrae lewer tot die akademiese prestasie van suksesvolle en niesuksevolle afstandslereers	196
7.6	GEVOLGTREKKINGS	197
HOOFSTUK 8: GEVOLGTREKKINGS, SAMEVATTING EN AANBEVELINGS		199
8.1	INLEIDING	199
8.2	SAMEVATTING VAN DIE ONDERSOEK	199
8.2.1	Inleiding.....	199

8.2.2	Literatuurstudie	200
8.2.2.1	Definisies en omskrywings van die begrip leer.....	200
8.2.2.2	Selfgereguleerde leer.....	202
8.2.2.3	Leerstrategieë	206
8.2.2.4	Die aard van afstandsl eer	208
8.2.3	Oorsig oor die empiriese ondersoek	213
8.2.3.1	Doel en hipoteses van die empiriese ondersoek.....	213
8.2.3.2	Studiepopulasie.....	214
8.2.3.3	Meetinstrumente en veranderlikes	215
8.2.3.4	Eksperimentele ontwerp en statistiese tegnieke	215
8.2.3.5	Resultate van die analyses	216
8.2.3.6	Gevolgtrekkings.....	217
8.3	BEPERKINGS VAN DIE ONDERSOEK.....	219
8.4	AANBEVELINGS	221
8.5	SLOTWOORD.....	223
BIBLIOGRAFIE.....		224
BYLAAG A: BIOGRAPHICAL QUESTIONNAIRE.....		240
BYLAAG B: MOTIVATED STRATEGIES FOR LEARNING QUESTIONNAIRE (MSLQ).....		244
BYLAAG C: QUESTIONNAIRE ON SELF-REGULATED LEARNING (SRLQ).....		249

LYS VAN FIGURE

Figuur 2.1 Die inligtingsverwerkingsmodel	23
Figuur 3.1 Die selfreguleringsiklus	49
Figuur 3.2 Die proses van selfregulering	53
Figuur 3.3 Die wederkerige verhouding tussen die veranderlikes van selfgereguleerde leer	64

LYS VAN TABELLE

Tabel 2.1	Kategorisering van die langtermyngeheue.....	26
Tabel 2.2	Kategorisering van kennis.....	28
Tabel 2.3	Kategorisering van konstruktivisme	37
Tabel 3.1	Fasestruktuur en subprosesse van selfregulering	51
Tabel 3.2	Komponente van selfregulering	54
Tabel 4.1	Taksomie van leerstrategieë.....	91
Tabel 6.1	Aantal, geslags- en ouderdomsverspreiding van afstandsl leerders per sentrum.....	155
Tabel 7.1	Persoonlike inligting van suksesvolle en niesuksesvolle afstandslleerders	175
Tabel 7.2	Leerverwante inligting van suksesvolle en niesuksesvolle afstandslleerders	176
Tabel 7.3	Enkelvoudige korrelasiekoëffisiënte tussen die veranderlikes wat in die ondersoek gebruik is (groep 1)	183
Tabel 7.4	Enkelvoudige korrelasiekoëffisiënte tussen die veranderlikes wat in die ondersoek gebruik is (groep 2)	184
Tabel 7.5	Gemiddeldes en standaardafwysings van die veranderlikes wat niesuksesvolle en suksesvolle akademiese prestasie groepe beïnvloed	186
Tabel 7.6	Bydrae van die beste deelversameling veranderlikes tot R^2 : suksesvolle leerders	189
Tabel 7.7	Bydrae van die beste deelversameling veranderlikes tot R^2 : niesuksesvolle leerders.....	190
Tabel 7.8	Die aanvaarding of verwerping van die navorsingshipoteses vir suksesvolle en niesuksesvolle afstandslleer.....	197